

skim topovskim ognjem. Na mnogih krajih bilo je poizvedovalno delovanje sovražnika jako živahno.

Italijansko bojišče. Ob tirolski fronti obstreljevala je sovražna artiljerija vasi Creto (Judikarije) in Caldanzzo (dolina Sugana). — Ob goriškem mostičju so pri Oslaviji zopet boji v teku. Včeraj zvečer bilo je delovanje italijanske artiljerije ob pri-morski fronti vidno živahneje.

Južno-vzhodno bojišče. Razorenje črnogorske armade izvršuje se prejkošlj gladak. Povsod, kamor pridejo naše čete, oddajojo črnogorski bataljoni pod poveljstvom svojih oficirjev brez odpora svoje orožje. Maogoštevilno oddelkov iz pokrajin, ki še niso od nas zasedene, naznani so pri naših prednjih stražah pripravljenost, oddati orožje. — V Skutariju zaplenil smo 12 topov, 500 pušk in 2 strojnih puški. Vsa, iz sovražnega tabora izvirajoča poročila o novih bojih v Črnomgori so prosto izmišljena. Da je kralj svojo deželo in svojo armado zapustil, se potruje; v katerih rokah je zdaj resnična vladina moč, se ne da z gotovostjo dognati; to je pa tudi za vojaški uspeh črnogorske vojne popolnoma brezpomembno.

Namestnik generalštavnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 25. januarja (W. B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V Flandriji vzeala je naša artiljerija sovražne postojanke pod krepski ogenj. Patrulje, ki so na posameznih krajih v močno razstreljene jarke nasprotnika vstale, dognale so velike izgube pri njemu, napravile par vjetih in zaplenile štiri metalce min. Templar-stolp u katedrala v Nieuportu, ki sta tvorila sovražnika dobre poizvedovalne točke, bila sta porušena. — Vzhodno od Neuville napadlo so naše čete v zasledovanju uspešnih miuskih razstrelb dele prednjih francoskih jarkov, zaplenile 3 strojne puške in vjele čez 100 Francozov. Večkrat pričeti sovražni protinapadi proti zavezanim postojankam niso prišli črez klaveri začetek; le posamezni pogumni ljudje so zapustili svoje jarke; bili so postreljeni. — Nemška brodovja letal napadla so vojaške naprave v Nancigu in tamošnje pristanišče za letala ter fabrike v Baccaratu. En francoski dvokrovnik padel je pri Sl. Benoitu (severno-zapadno od Diecourt) s svojimi letalci nepoškodovan v naše roke.

Zapadno bojišče. Ruski sunki bili so na raznih točkah lahko zavrnjeni.

Balkansko bojišče. Položaj je nespremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

1195 Italijanov vjetih.

(Avstrijsko uradno poročilo o sredeti)

K.-B. Dunaj, 26. januarja. Uradno se danes razglasila:

Rusko bojišče. Položaj nespremenjen.

Italijansko bojišče. Na goriškem mostičju so se polastile naše čete v bojih pri Oslaviji dela tamošnjih sovražnikovih postojank. Pri temu je padlo 1195 Italijanov, med njimi 45 oficirjev, in dve strojni puški v naše roke. Tudi na večih drugih točkah Sočine fronte se je bojno delovanje povisalo. Napadi in približevalni poskusi Italijanov proti Podgori, proti Monte San Michele in našim postojankam vzhodno od Monfalcona bili so zavrnjeni. Naši letalci obmetavali so vojaška stanovališča v Borgu in Alaz bombami.

Južno-vzhodno bojišče. Sklepni glede

odložitve orožja črnogorske armade bili so včeraj zvečer ob 6 uri od pooblašencev črnogorske vlade podpisani. Razorenje se vrši brez težav in se je razširilo na okraje Kolasin in Andrijev.

Namestnik generalštavnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sredeti.

K.-B. Berlin, 26. januarja. (W. B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Franci poskusili so z velikim številom protinapadov, pridobiti njim vzhodno od Neuville iztrgane jarke nazaj. Bili so vsakokrat v ročnem boju zavrnjeni. — Francoska razstrelba v Argonah zasule so na mali progri naše jarke. Pri visočini 235 severno-vzhodno od Cailade zasedli smo razstrelno odprtino, ko smo en napad sovražnika zavrnili. Pomorska letala napadla so vojaške naprave sovražnika pri La Panne; armadni letalni stroji pa želesniške naprave v Loozu južno-zapadno od Dix Rude in Bethune.

Vzhodno in balkansko bojišče:
Nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Težki časi za Italijo.

„Kölnische Zeitung“ dobiva poročila, ki kažejo, kako se notranji položaj Italije slabša od dne do dne. Vesti o republikanskem razpoloženju, vsled katerega bi bilo potrebno, zbrati večje mase čet, vesti o revoltagi radi glada in manifestacije proti vojni so številne in vsebujejo precej resnice. Izredno mnogo je vojakov, ki pobegnijo v Švico in tam odkrito govorijo o pregrešeni vojni politiki Italije. Tudi v gospodarskem pogledu je nastalo tako pomankanje, da si politični voditelji belijo glave, kako bi se pomagalo. Had je odpor proti Angliji. — Težki so časi za Italijo že sedaj, postajajo vedno težji, kmalu bo njen položaj neznosen. Taki pojavi, kakršni so v Italiji, pričajo dovolj jasno, kako katastrofalna je bila vojna za Italijo že doslej. Nadaljevanje je prineslo popolno katastrofo.

(Bolečine v obrazu) pridejo večinoma vsled prebljanja. Odpraviti bi jih bilo torej na slični način, karor revmatične bolezine v udih ali na truplu. Samo je pri obraznih bolečinah odprava vsled tega komplikirana, ker je v obrazu težko napraviti krepke masaze ali pa toplo obvijanje. Tembole bodo prislo vsled tega vsem od obraznih bolečin mučenim Fellerjev bolečine odpravljajoči, rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa“-fluid. Vsled njegovega krvnega cirkulacije živahnovega vpliva zadostuje že ednostavno obdržanje z njim, da se obrazne bolečine odpravi. Tudi njegov osvežjujoči dobrì duh in njegov živce pomirjujoči učinek napravita rabo „Elsa“-fluida zoper obrazne bolečine posebno pravoročljivo. Mnogoštevilno zdravnikov in več kot 100.000 zahvalnih pisem potrdi blagodejni, bolečine odpravljajoči učinek tega priljubljenega domačega sredstva. 12 steklenic stane franko, samo 6 krom. Naroči naj se pri lekarjnari E. V. Feller, Stubica „Elsa“-trg št. 241 (Hrvaška). Tudi Fellerjeve milo odvajajoče Rabarbara-kroglice z zn. „Elsa“-kroglice, dobro, tek pospuščajoče zelenodno sredstvo, zamore se obenem naroči. 6 skatljice franko stane samo 4 K 40 h. Zamoremo ta izborna domača sredstva iz lastne izkušnje najbolje priporočati, istotako mentolni črnik zoper migreno.

(es)

delo, izkazalo na ganljiv način zahvalo s tem, da je darovalo bogata sredstva. Prebivalstvo je tako se svoje strani zasnovalo vezi ljubezni z našo armado, milost Božja pa naj nam vsem da, da kmalu slavimo njen dokončano zmago nad sovražniki.

Krobatin, FZM. m. p., c. in kr. vojni minister.

V veliko zadovoljstvo mi je, posredovati to zahvalo prebivalstvu štajerske dežele, ki je v pravem spoznanju velevažnega pomena vojne zbirke kovin za obranitev pripravljenosti armade tudi pri tej akciji potrdilo svojo patriotično požrtvovalnost na naravnost vzoren način.

Z bogatimi darovi kovin, ki so došli iz mesta in dežele, od revnih in bogatih, je prispevalo prebivalstvo Štajerske na izvrsten način k izredno ugodnemu izidu zbirke in izrekam s tem svojo najodkritostnejšo in najgorkejšo zahvalo vsem darovalcem, ki so s skupilom darovanih kovin, ki pripade vojni oskrbi, marljivo sodelovali pri dobavi darov za vojake na bojišču in na ustanovitvi domov za invalide.

Gradec, v januarja 1916.

C. kr. namestnik: Clary m. p.

Vrnitev iz Amerike.

Kot nadomestilo za izgube na človeškem življenju, ki smo jih pridobili v sedanji svetovni vojni, imamo naravno sredstvo: naše rojake iz daljne Amerike moramo pripraviti do vrnitev v domovino in njih potovanje v domovino z vsemi sredstvi pospeševati. V ta namen je dejelna zveza ogrskih zadruž glasom sporočila ogrske agrarne korespondence sklenila priprave, da to vrnitev že zdaj organizira in podpira. Zveza hoče na ta način delovati, da opozarja člane zadruž, da naj stopijo z izseljenci v pismeno občevanje in izvedo ob njih, pod katerimi pogoji bi se dela ureničiti njih vrnitev. Poleg tega vposlala je zveza ministratu za notranje zadeve vlogo, v kateri opozarja na potrebo, da one parobrodne dražbe, ki preiskrbujejo amerikansko izseljevanje in vrnitev, primerno sveto v kritje troškov te zadružne naloge pripravijo; obenem se prosi, da se vsa tozadne dela zadružni zvezi prepusti.

Ta načrt ima tudi za našo državno polovico važnost; kajti žrtve na življenju pri nas niso manjše nego na Orgskem.

Gotovo bi bilo torej koristno, ako bi si postali v tem jasni, kateri obseg je zavzelo izseljevanje iz monarhije in katere cilje v poglavitem zasleduje.

Glasom zapiskov namestnije in pomorske oblasti v Trstu, konzulatov in pristaniških uradov znašalo je število izseljencev čez evropske pristane (Trst, Reka, Hamburg, Bremen, Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen, Havre in drugih francoskih pristanov, Genove in Neapelja) iz Avstrije in Ogrske vstevši v letih 1908 do 1912 skupno 1,034 813 oseb.

V teh petih letih se je torej iz monarhije čez en milijon ljudi izselilo. Te številke pa bi se še mnogo zvišale, ako bi bili v položaju, poznati uspehi pred vojno mrzlično izvršene izseljevalne propagande družbe „Canadian Pacific“ v njenem učinku. Ni preveč povedano, ako rečemo, da nam je bilo vsled izseljevanja več armad izgubljenih.

Cilj največih izseljencev so bile Združene države. Za leto 1908 se je celo več oseb v Združene države izselilo, nego navaja naša statistika sploh izseljencev; to je posledica različnosti virov, iz katerih prihajajo ti podatki.

Vrnitev je bila (razmeroma v letu 1908) primerno majhna. Znašala je glasom ameriških dokazil v imenovanih letih samo 401 802 oseb.

Koliko od teh, ki so sli čez „veliko lužo“, bode zopet nastopilo svojo pot v domovino, ako se jim bode dalo v to prilagost in ako jih bodo poklicali, se ne more razsoditi. Marsikateri od njih se nam je odvrial in niti čutil ne bode, kako negostoljubna je bila Amerika, med

vojno. Ali večina je pač še s tisočimi zvezami vezana na staro domovino in nje naj bi se vrnitev omogočila, ako bi bila zato možnost podana.

Stremljenja ogrske zadružne zveze zaslužijo tedaj polno vpoštevanje.

(Tako piše vrla celovška „Allgemeine Bauernzeitung“. Opozarjemo pa ravno slovenske voditelje na ta izvajanja, ki so v resnici važna. Kajti prvič je resnica, da se nahaja danes v Ameriki skoraj več Slovencev, nego v stari domovini. Ti Slovenci pa so tam ne samo objekt najgršega izkorisčanja amerikanskih dolar kraljev, marveč tudi izročeni protivstrijški propagandi, kakor dokazuje to slučaj Franka Saksen, velikega „Slovenca“ in „Sokola“, ki je zdaj označen kot veleizdajalec. Op. ur.)

Izpred sodišča.

Na smrt obsojena.

Leoben. Neka Angela Thaler v Kambachu pri Leobenu na Zgornjem Štajerskem je vrgla svojega, dva meseca starega nezakonskega otroka v potok. Otrok je utonil. Izjemno sodišče pa je podivljano mati po dalji razpravi in zaslišanju mnogih prič obošodilo na smrt na vešalih. Vložila se je ničnostna pritožba.

Vojni lifieranti na Ogrskem.

Budimpešta. Pretekli pondeljek se je začela pred izjemnim sodiščem v Budimpešti velika kazenska obravnava zoper celo družbo vojnih lifierantov, ki so toženi zaradi goljufije in podkupovanja. Obravnava bude trajala 14 dni. Trije obtoženci so že skoraj leto dni v preiskovalnem zaporu. V tej čudni družbi se nahaja 7 krojačev, en lekarnar, en knjigovodja, 3 trgovci, en uradnik, en prodajalec mleka in en klepar. O izidu te razprave bodovali svoj čas poročali.

Obsojeni Srb.

Kragujevac. Srbski državljan Čedomir Štefanović iz Lapova je bil vkljub javno razglasenemu ukazu višjega vojaškega poveljstva zakopal na svojem vrtu petnajst bomb. Kaj je s tem nameraval, ni dognano. Prišel pa je pred vojno sodišče v Kragujevacu, ki ga je obsođeno na smrt. Dne 20. decembra p. l. bil je tudi obešen.

Potrjena smrtna obsojba.

Dunaj. Najvišje sodišče je potrdilo razsodbo proti maloruskim poslancema Markow in Kurjlowicz, ki sta bila dne 23. avgusta p. l. zaradi veleizdaje obsojena na smrt. Vendar pa je sodišče sklenilo predlagati obsojenca v pomilovanje.

Zločinski duhovnik.

Regensburg, 22. januarja. Priletni benediktinski pater Erhard Ruckert bil je zaradi težkih nравnostnih zločinov, ki jih je tekom sedmih let na malih deklifikacijah izvršil, na 6 let je bil obsojen. Ruckert je bil, kakor je pokazala razprava, že leta 1895 zaradi istega zločina na 7 let je bil obsojen. Ko je pa kazen prestal, se ga je kot kaplana nastavilo. (z.)

Razno.

Cenjeni naročniki. Nastopilo je novo leto in usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerca“. V preteklem letu, kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega misljenja. Ni čuda, da si je „Štajerc“ i sedaj v vojni pridobil novih prijateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letosnjeno vabilo za naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpošljajo naročnino, ki jo je pri vsakem

listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse prijatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. „Štajerc“ ostal bode vedno zvest svojemu našemu, štajersko - koroškemu, avstrijskemu misljenju!

Ob prilikl rojstnega dne cesarja Viljema bila so vsa mesta po Avstro-Ogrskem slavnostno okinčana; povod so plapolale zastave v avstrijskih, cesarskih in nemških barvah. Šolska mladina je imela prosti dan. Pa tudi z drugimi priredbami se je velepomembni ta dan praznoval. Avstro-Ogrsko prebivalstvo je s tem dokazalo, da zna biti zvestem svojemu zavezniku iz srca hvaležno. Tudi vojaki na raznih frontah so praznovali ta dan veselo in navdušeno.

Cenjene večje odjemalce „Štajerca“ (Masenabonente) prosimo uljudno, da naj nam takoj vsako prepozno dostavljenje liste sporocijo. Mi odpošiljam „Štajerc“ vsak teden popolnoma redno. Ker pa smo že dobili nekaj pritožb, bi radi dognali, kje je pravi vzrok prepoznega dostavljenja. Res je, da je v vojnem času v javnem obratu marsikaj pomajkljivo. Doživeli smo pa tudi že, da se je hotelo s prepoznamenjem našemu listu nalač škodovati. Prosimo torej še enkrat, da se nam naj vsako zakasnenje takoj naznani. — Upravnštvo „Štajerca“.

Ravnanje z ruskih vjetnikov. C. in k. vojaško poveljništvo v Gradcu sporoča: V zadnjem času se je opetovano opazilo, da hodijo ruski vojni vjetniki brez vsega moškega spremstva prosti okoli ali pa da se vozijo sami, ali pa da se nahajajo le v spremstvu otrok ali žensk. S tem imajo vojni vjetniki prostosti, ki bi jih ne smeli imeti. Pospešuje se s tem delo ruskih emisarjev, povzroča javno pohujanje in posmanjkanje discipline med vojnimi vjetniki. Tudi prebivalstvo izgubi vsled tega čut, da so tudi vojni vjetniki naši sovražniki. Vojaško poveljništvo je vsled tega najstrožje odredilo, da se tem razmeram takoj konec napravi. Štajerska poveljništva imajo naročilo, da pustijo vojne vjetnike, ki se nahajajo sami ali brez spremstva odražene moške osebe, takoj aretirati in zapreti. Zato bodo štajerska poveljništva odslej odpošiljala patrulje, ki bodo te odredbe strogo izvrševali. Prebivalstvo, ki ima vojne vjetnike kot blace, služabnike, kučijaže itd. uslužbene, se opozarja, da naj se strogo teh odredb drži.

Novi hrvatski minister. Za hrvatskega ministra je imenovan veliki župan stenski in semlinski Emerik pl. Hidegheti. Kakor znano je prejšnji minister še vedno na Francoskem, kjer so ga pri izbruhu vojne obdržali.

Bolgarski kralj Ferdinand. Presvitil naš cesar imenovan je bolgarskega carja Ferdinanda za avstrijskega feldmarsala General kavaljerije grof Lonyay izročil je dne 17. januarja bolgarskemu kralju tozadevno lastnorocno pismo našega cesarja. Bolgarski kralj se je na izredno prisrčni način zahvalil.

Prebiranje županov in občinskih odbornikov bi se imelo vrsti že 24. januarja, pa se je preložilo na 1., 2. in 3. februarja.

Olivno olje. Poroča se, da se je v okrožju Smirne v Mali Aziji nətrgalzo za 40 milijonov kil olivnih jagod. Od te množine je 30 milijonov kil dovoljenih za uvoz v Avstro Ogrsko. Upati je, da se bode s tem vsaj deloma posmanjkanju olja, ki se ga je v zadnjem času precej občutilo, odpomoglo.

Nakup plemeninskih kobil v Ameriki. C. kr. kmetijsko ministerstvo namerava nakupiti — če se izkaže to kot umeštvo — v Severni in Južni Ameriki večjo množino plemeninskih kobil in jih porazdeliti po naših deželah. Po večini bodo to tripljetne kobile raznih plemen od 145 pa preko 170 cm visoke. Še preden pridejo kobile na ladje, preiše jih zastopnik našega kmetijskega ministerstva, če so za pleme, ali ne. Konjerecem in kmetovalcem se prodajo kobile dražbenim potom. Vzkljica cena bo enaka svoti kupnine, prevoznine, zavarovalnine in drugih stroškov; znašala bo, kakoršnega plemena bo pač kobia, 1000 do 2000 K. Kar ministerstvo

izkupi za kobile več nego znašajo gori naša. Sploh stroški, to se izroči deželi — deželnemu odboru goče, da ali kmetijski družbi — da razdeli sorazmerni pri named one, ki so kobile pokupili, ali pa da bibe. Nem porabi za pospeševanje konjereje. Za začetala razamerava kmetijsko ministerstvo vpeljati 10.000 alke grodo 15.000 takih kobil, ako bo dobiti kupce družin. Če bi bila po potrebi po takem materialu vi vso blik, kar bi se dalo lahko dognati po obliki Nabavljajo, tedaj bi jih bilo mogoče dobiti tu in kr. v 50.000 ali več.

Dr. Šviba v penziji. Bivši češki državec, znak poslanec dr. Šviba, ki je bil na eni strani nefekcion radikalnejši češki politik, na drugi strani pa dežele, čevelj praska politike, katero početje se je v znanestvo smekalo znotem procesu razkrilo, je zdaj kot okre. Ponuji sodnik penzioniran na nedoločen čas.

Konkurz. Konkurz je razglasen za premijsko ženje umrlega ključavnice Jožeta Kikellek Središču

Umrl je v Mariboru kanonik Jernej Volavne N. p. v m!

Razpuščena češka društva. V političnem niso okraju Duchcov na Češkem je bilo od oblačamo, drazpuščenih 20 čeških društev, v Bilinu ne tisk držstvo „Češky dum“.

Na balkanski vlak se je izvršil med postopek jama Ščévo in Velika Petka v srbskem od Beča ti for garov zasedenem ozemljju atentat. Kakor potri pripovedajo iz Sofije, so srbski zločinci streljali na vladarje Časopisje zahteva zanje najstrožjo kazeno. Odbrtnišča se je stroga preiskava. Ako bi se pravest Konfirmitice ne dognalo, kaznovan bode ves dotični se: Cokraj.

Koruza za naše dežele. Na zadnjem posvetovanju pri vojažniti centrali na Dunaju se tonjajo pred sklenilo, da naj se koruza različno melje za Kastva, dežele, kjer je v navadnih časih niso vajeni. Dinko severnih dežel, na Nižjeavstrijskem, Solnogem in Ščem in Zgornjeavstrijskem bodo iz koruze množljive poslane li 20% koruznega zdroba in 40% moke, ted Vladim 60% za človeško brano. Ker gredo 3 odstotke dogra v sprašenje, bo ostalo 37% koruzne moke in čas krmila. Za Štajersko, Koroško, Kranjsko in Trpoljsko se je predlagalo, naj se zmelje 40% zadrži ba in 30% koruzne moke in 27% moke za Vojno. V Dalmaciji in na Primorskem bodo mlač zad koruzo v enem razmerju kakor v mirnih časniških prema

55 milijonov zaplenjenih. Iz Zagreba borbijo poročajo listi: C. kr. sodišča preganjajo celo. Do vrsto bivših meščanov iz Semlin, med katerimi terimi se nahaja zlasti mnogo trgovcev, zaraporiči vede izdajstva. Objaženi so svoj čas večinom oružani na Srbsko pobegnili. Njih premoženje pa je bilo odvlade v zmislju postave konfisciranstva. Premoženje teh srbskih vede izdajalcev, ki zavodili v prid avstro-ogrskim državni konfisciranstvo, znaša veje 55 milijonov v kron.

V Belgradu vrla glasom časniških poročilne velika draginja. Zlasti živil je težko dobiti, kmora se okoliško prebivalstvo še vedno ne upa v ob mesto. Naše vojaške oblasti se trudijo, da odloči belgrajski trg primerno organizirale. V okoliških Požaških, zlasti v smederevskem, požarevačkem in valjevskem okraju pa je živil, zlasti mesec. Bi preveč. V teh okrajih stane n. p. goveje mesec 1-50 dinara en kilogram, svinjsko meso 1 dinar, 1 dinara, svinjska mast pa k vecjem 3 dinare. — **Bolgari** K temu se še poroča: Vzrok draginje je bil je prvi vrsti ta, da so ljudje ob bregu Save na svemeh mesta kmetice polovili in jim z vse mladimi gočimi govoricami blago odvzeli, katerega živi potem v mestu dražje prodajali. Na te špekike in lante so c. kr. oblasti napravile lov in oblačela z je tudi prepovedala vsak nakup blaga po primitku kupcev. Zato se zdaj že v Belgradu jata oči in zelenjavno mnogo ceneje prodaja.

Nevarne spolne bolezni se glasom zdravniških poročil grozovito množe. V ogrskem državnem zboru je minister utravnih zadev v tem oziroma podal sledečo izjavo: Boj proti spolnim bolezni je treba voditi z največjo eneržijo. Vojna uprava je storila potrebne priprave za čas, ko se bodo vojaki vrnili domov, zdaj se pa bodo vojaki najprej zdravijo, potem pa posiljavajo posebne opazovalne postaje. Nadalje je ogrsk vrla odredila, da se mora pristojno občini obvestiti, kateri vojak je imel spolne bolezni in če je bil zdrav domov poslan. Vrla uvideva da je razširjenje spolnih bolezni velika nevarnost in bo uvedla strogo dolžnost, da mora vsak slučaj spolne bolezni naznani oblas